

Naujienu Antroji Dalis

NR. 465

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XV METAI

JONAS VALAITIS

Kapso pastabos dėl aukštaičio "Jo Sužadėtinės"

(DIENRAŠČIO "DRAUGO" ATKARPOJE SPAUSDINAMAS
PREMIJUOTAS JUOZO SVAISTO ROMANAS)

II.

Kudirkos pokyly dalyvavo: "Jasiulevičiai iš Būgnų kaimo, Vinco motinos giminės. Pažadus įvykdė Pilviškių klebonas Oleka ir kunigas Kolyta. Susidarė gerokas būrys iš kaimynų, valsčiaus pareigūnų. Prie stalų vis dėlto vyravo vietinis klebonas" (Oleka).

Galėjo būti pakviestas ir galėjo dalyvauti ir Pilviškių klebonas, bet Oleka nebuvo vietinis klebonas, nes Pažeriai priklausė Vilkaiviškio parapijai, kurios klebonas, žymusis Dabrila, vėliau prelatas, visiškai neminimas, o betgi Dabrila turėjo būti pakviestas dar ir dėl to, kad valsčiaus teismas, kurio Kudirka buvo lovininkas (vienas dviejų narių šalia pirmininko), buvo Vilkaiviškyje. Tad Kudirkai tekdavo Vilkaiviškyje dažnai būti ir, be to, klebonas Dabrila nuomavo Pažerių ežerą — sugautų žuvį laikydavo prie pat Kudirkos sodybos ežere įtaisytame rentinyje; dėl to ir nekviečiamas klebonas Dabrila dažnai Kudirkos ūkyje būdavo.

Jasiulevičių Būgnų kaime nebuvo. Kas dėl artimiausių kaimynų, tai pirmon eilėn galėjo būti pakviestas visų artimiausių kaimynas ir Pažerių valsčiaus vaitas (valsčiaus viršaitis) ūkininkas Vencius, taip pat Miliauskas (vaitas vėliau), Kulvinskas, Stadalnikas, Valaitis, Giraitis ir kt. Kas dėl Pilviškių klebono, tai romano autoriaus yra pateikiama savaip keista klebono Olekos charakteristika: "Nuolat taisė ant nosies užergdytus auksiniais rėmais pensne. Juodas siaurutis kaspinėlis nuo akinių auselės permasas per dešinę ausį ir kitu galu įrištas sutanos kilpoje" ir t. t. Na, ir toliau turėjęs didelį juoką sukelti klebono Olekos pasakojimas apie erzilų kastruotoją liuteroną, Smalinyčios kaimo Karolį Laumakį, kurį mirusį, būk, laidojęs Kudirka ir priekapo taip kalbėjęs: "Prie tos duobės ir akivaizdoje to grabo šiandien liūdime visi, ne tik jo žmona, vaikai, giminės. Laidodami Karolį Laumakį, netenkame geriausio visoj mūsų apylinkėj romiklio... — Cha! Cha! Cha! — plačiai, galvą atlošęs, tartum gandrą lizde, klebono klebonas".

Nors čia liečiama senoka praeitis, bet rašančiam šias pastabas dar gyvus teko pažinti ir Pilviškių kleboną Oleką, ir Zapyškio kleboną Koly-

ta. Oleka buvo neeilinis asmuo taip ūgiu, taip charakteriu. Buvo kalbama, kad Olekos mišios tiek ilgai trukdavošios, kiek reikėdavo laiko trimis sveikamarijoms sukalbėti. Buvęs protingas, griežtos moralės, griežto, bet tiesaus bei teisingo būdo žmogus — parapiečių buvo mėgiamas ir gerbiamas. Pasakojama apie tokį atsitikimą. Skulptoriaus Petro Rimšos tėvas, skolindamas iš kaimyno 100 rublių, per neapsižiūrėjimą padėjo savo parašą ant apgaulingai pateikto 200 rublių vekselinio popieriaus blanko, na, ir vekselio turėtojas, suėjęs terminui, pareikalavo iš Rimšos gražinti ne 100, o 200 rublių. Kilo piktas ginčas ir Rimša kreipėsi į kleboną Oleką patarimo, kas daryt. Oleka menamai, trumpai drūtai pasakęs Rimšai taip: "Jeigu moki, pandziu, rašyt, tai mokėk ir skaityt! Nieko čia daugiau nepeši."

Klebono Olekos priežodis buvo "pandziu" (panie dobrodzieju = pone geradėjau), o klebonas Kolyta priežodžio neturėjo, nors pagal romano autorių būta atvirksčiai: klebono Kolytos priežodžis, menamai, buvęs "mospanie".

Teko būti liudininku ir tokio klb. Olekos poelgio. Pas Pažausių kaimo ūkininką Antaną Staugaitį buvo vardadienio — Antaninių pokylis, kuriame ir čia rašančiam teko dalyvauti. Buvo čia nemažas skaičius ūkininkų, tetų ir dėdinių, kurios, gausių šeimų motinos, labai skundėsi, kad negalinčios suvaldyti savo vaikų. Dalyvavęs Antaninėse klb. Oleka trumpai drūtai patarė: "O į š...nų, pandziu!"

Atsimenant Pilviškių kleboną Oleką, sunku įsivaizduoti jį, taisantį "ant nosies užergdytus auksiniais rėmais pensne", o kas dėl jo pasakos apie liuteroną Laumakio laidotuves, tai tokių laidotuvių, tokio Kudirkos pamokslu, o ypač iš to pamokslu klb. Olekos sukurtu nejuokingo, iš liuteronų tikybės pasityčiojamojo juoko negalėjo būti, net jeigu Karolį Laumakį ir būtų reikėję laidoti kaimynams.

Nors esu artimai susijęs su Pažeriais ir pažinau Smalinyčios kaimą, bet niekad ir iš niekeno nesu girdėjęs, kad toks Valteris Laumakis būtų

(Tęsinys 3-me psl.)

DIENŲ SKEVELDROS

1.

Šiandie, kaip pas K. Binkį "100 pavasarių", nei krypties, nei kelių, palaidas ir drumstas vėjas yra laisvas siausti. O gal geriau tarti: — tai valandikė pamirštama antikvariate, kai nuošalioje gatvėje jau-jau vakarėja...

Imu, štai, laisvu stilium pirmą pakeliui užtikta temą. Kas? Apie pamišėlius? o kodėl gi visą metą vien apie protinguosius?! Protas ir beprotybė juk balansuoja ant tos pat plonos karties, per griūsmą skardį permosos, ar ne? Juk toliaregės draudimo bendrovės Amerikoje nuo visko draudžia, bet nieku gyvu nuo protinio (ir: dantų) sunegalavimo. Skaitau tad straipsnį apie įprotėjimą ir išprotėjimą. Gal matėte kada Pieter Bruegel'io paveikslą "Dulle Griet" (atliktas 1562 m.). Viduramžiais į silpnapročius žiūrėta lyg į velnio gūžtą, ir naikinta jie lygiomis su heretikais. Vokietis inkvizitorius Sprenger, pasikliaudamas Inocento VIII bule, parašė specialų raganoms ir silpnapročiams naikinti vadovą "Malens maleficorum". Jis visai dievobaimingai pasiūlė į — laužą! Ir tūkstantčiai — tūkstantčiai ėjo ir dingo laužų ugnų ir dūmuos...

Anglijoje ir Prancūzijoje proto ligos viduramžiais, ir naujaisiais amžiais! — gydyta viešu išplakimu rykštėmis (turguj ir — bažnyčių varpams paskambinant!). Jei tas negelbėdavo, tai į pančius, niekšus, ir ing pilių požemius, kur žiurkės ir t. t. ir t. t. Pirmas gydytojas, kuris liepė nuimti nuo silpnapročių grandines, buvo kažkoks Pinel, Salpêtrière ligoninės vyr. gydytojas.

Ale, sako, kad Sokratas buvęs psichiškai negaluojuantis, nes daug kartų deklaravo, kad per jį kalbąs *dajmonion*. O gal jis buvo schizofrenikas?

Beje, dar atsimenu, prof. J. Mazurkiewicz'iaus brošiūrėlę, kurioj jis įrodinėjo, kad Adomo Mickevičiaus bičiulis Towiański bus buvęs paranoikas.

Apie M. K. Čiurlionio tragiškąją pabaigą "ne-patriotiška" užsimint. Geriau toliau — į užsienius. Lenkai dailininkai — Kotsis, A. Giezymiski, Podkowiński pagyveno ir — išėjo iš proto.

Pasirodo, kad pirmas talkininkas iš proto išeinant yra... degtinė, anot liaudies dainos, besotė siaubūnėlė.

Va, ne be reikalo visų amžių ir visų tautų intelektualuos

vieši garbus šūkis: "Jei degtinė trukdo darbui, tai mesk darbą!" Nesenai skaičiau ištraukas iš Agnes Boulton atsiminimų "Part of Long Story". Kas Agnes? Ogi antroji (arba: priešpaskutinė) Eugene O'Neill'o žmona. Ji stengiasi įtikinti, kad garsusis dramaturgas 1917—1928 m. būvyje maža gėręs, o jei gėręs, tai nebereikalo: "norėjo realybę pažinti ir ją suvaldyti".

Vargšė Mrs. Agnes, niekas iš recenzentų netiki jos "portretais". Visi pasikliauna paties O'Neill'io sukurtą Mary Tyrone (žr. "Long Day's Journey Into Night"), kuri kartoja lyg autoriaus žodžius:

"Kenčiame, nes tebeatmename, nes pamiršti negalime".

Arba toliau: "Praeitis yra šitai dabartis, ar ne tiesa? Yra kartu ir ateitis. Visi mes norėtumėm iš šito išsimeluoti, bet gyvenimas tačiau neleidžia".

Lyg lenkiškoji O'Neill'o laida bus buvęs dramaturgas, apysakininkas ir dailininkas St. Jg. Witkiewicz-Witkacy. Jis, be kita ko, paliko įgarsėjusį "Rudens atsisveikinimą", "Škikus apie estetiką" ir t. t. ir t. t. Gyvenimą baigė savižudybe. Buvo alkoholikas, narkomanas ir t. t. ir t. t. O sakėsi norįs "problemą išnariuoti"; beje, paliko brošiūrą, kaip degtinė ir narkotikai veikia intelektą.

Ir ši brošiūra jį, rašytoją ir dailininką, įrikiuoja į... gydytojų tarpą, netgi gydytojų mokslininkų.

"Paragavo ir garbės dar gavo" — atsiliepė vienas įkandus feljetonininkas.

Pas Zošcenką vienas kovos su alkoholizmu draugijos atstovas šitai mitinge sušunka:

"Negerk, nes, būdamas neblaivus, dar gali susibičiulianti su klasiniu priešu!"

Juokas be juoko. Anapus geležinės uždangos alkoholio sunaudojimas siaubingai auga. Sovietai savo statistiką laiko po raktu. Bet, va, Lenkija skelbia ir nagrinėja. Pruszkowo mieste apklausiėta 1451 mokyklinio amžiaus vaikas. Iš jų 90% geria vyną ir alų. Iš 64,5% jaunuolių, kurie geria degtinę, net 4,3% labai dažnai, o 14% degtinę pažino dar nesučę ir 10 metų amžiaus.

2.

Pernai Paryžiuje įvykęs aterginis kongresas (1500 mokslininkų iš 42 valstybių) parodė,

(Tęsinys 2-me pus.)

kad, pvz. Amerikoje, tai liga Nr. 3 (pirmenybė vėžiui, po to širdies ligoms), ir l. sunkiai beapgydoma. Prieš begydant reikia surasti skoniui ar noslei atgrasų centrą, ir gydytojas turi imtis, deja, detektyvo priemonių.

Idomu pastebėti, kad žodynuose (pvz. prof. Skardžiaus ar prof. Balčikonio) ir "Liet. Enciklopedijoje" dar iš viso nėra *alerģijos* sąvokos.

Beje, ten pat nėra ir *phobios* (baimės ar geriausiu atveju kam nors nepalankumo, ko nors nesugebėjimo ligoti atvejai). Čia keli pavyzdžiai:

ailurophobia — kačių baimė;

algophobia — skausmo baimė.

Bet minutei kitai palikime — *fobijas*, bandykime "išsi- blaškyti" po plačiasias JAV statistikas.

Laikas, va, eina visą laiką ir — kas 7½ sekundės gimsta vaikas ir kas 20 sekundžių kas nors miršta. Daug statistikų bijo darbo žmonių pertekliaus. Bet kiti teigia, kad artimiausių 10 metų būvyje JAV gyventojų pribus 20%, o darbin- gų žmonių tepribus 10%. Mat, kas kartas daugiau pensininkų "nesiryžta" mirti, ir, likę gyventi, supainioja skaičių poeziją.

Jei palyginti 1940 m. ir 1958 m., amerikietis suvalgo 44 liaušiniai ir 23 svarais mėsos daugiau. 1929 m. buvo pagaminta 11 milijardų rankšluostėlių (traukinių, valgyklų prausyklose ir kt. naudojamų), o 1958 m. 85 milijardai.

1930—33 m. pasirodavo po 7,000 naujų knygų kasmet, 1956—58 m. — apie 11,000 knygų. Beje, JAV valstybėje yra 2,500 muziejų ir t. t. ir t. t. Ir — duomenimis iš Fort Dix, N. Jersey, kasmet 25% naujokų (po 4—8 savaitėlių) pavaroma lauk, nes jie ...permaža inteligentiški.

3.

Bet geriau grįžkime į — *phobias*. Ir taip, *androphobia* — baurėjimas (ar baimė) vyrais.

Anemophobia — baimė vėjų ir skersvėjų.

Aphophobia — baiminimasis, kad kas nors iš žmonių tave gali paliesti.

Astrephobia — baimė audrų.

Astrophobia — bodėjimasis dangumi (ne religiniu, bet grynai gamtiniu atžvilgiu).

Autophobia — bijojimasis vienam pačiam būti.

Basiphobia — baimė vaikščioti.

Demophobia — baiminimasis patekti į žmonių kamšatį.

Gamophobia — bijojimasis vestė.

Gynophobia — šalinimasis nuo moterų.

Photophobia — šviesos baimė.

Scotophobia — sūtemos baimė.

Sitophobia — baimė valgyti. Ak, kas čia visas žmogaus silpnybes beišvardys. Medicinos enciklopedijoje net 4 puslapiai *phobijų*. Bet čia save patį analizuoti, užtinku "gimine":

Laliophobia — baiminimasis viešai kalbėti;

Pantophobia — nepasitikėjimas rytojumi;

Ergasiophobia — nemėgimas darbo ir neapkanta atsakomybės už savo žygius.

Ergo, — toliau nuo *phobijų*, tegu jas padengia enciklopedijų ir gydytojų šešėlis!

4.

Kai imi knistis po karalių ir žymių politikų *phobijas* (seniau manijomis vadino), stabteri ties šiomis:

Henrikas III, pajutęs, kad į kambarį įsėlino katė, pats šokdavo lyg katė iš kambario;

Maršalas Albert, jei ant vaisių stalo pamatydavo keptą paršuką, gaudavo nervų sutrikimą;

Erazmas Roterdamielis, pajutęs žuvų kvapą, indavo virti lyg drugio krečiamas.

Bet vienas iš aukštosios sferos žmogus gali būti ir "liaudyje" populiarus, būtent — Bayle, jis, išgirdęs vandens lašėjimą čiaupte, alpdavo ir būdavo ilgą metą konvulsijų varginamas.

Vargšas Bayle. Bet... palaukite, einu prisukti čiaupto, girdžiu, kad... vanduo laša. Ir pats. Gerb. Skaitytojau, ar negirdi, kaip laša vanduo Tavo virtuvės čiaupte?

Idomu, enciklopedija nieko nesako apie vandenį, kurs varva nuo stogo, ypač stipriai ir pastoviai įsilijus...

5.

Arthur Miller, kai jį paklausė "kas jį patraukė į rašytojus?", šitaip atsakė:

"Teisingumo pajutimas. Kai buvau vaikas, tariau, kad paklusnumas tėvams yra tai aukščiausio laipsnio neteisnumas. Svajojau apie laisvę. O rašymas suteikia didžiausią laisvę. Bekurdamas fikcijas neužtinku jokių varžtų, jokių apribojimų. Į rašytojus, vadinas, patraukė noras atsiskaityti, atsisteisti. Jei būčiau turėjęs daugiau rūšies tėvus, dievaž, nežinau, kuo šandie versčiausi..." J. Cicėnas

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIEULIS.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Daug tūkstančių klientų lietuvių — tai geriausia mums rekomendacija.

Paįmam siuntinius iš namų

GREICIAUSIAS PRISTATYMAS!

Nemokamai vieta automobiliams

Apžiūrėkite mūsų puikias prekių rinkinį labai žemomis kainomis.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SOUTH STATE STREET Phone: WAbash 2-9354

Pranaičių Julės darbų vaisiai

Fotografija, kuri laimėtų pirmą vietą

Dažnai su malonumu pasikaitau Vienybę. Jos iliustracijos, grynai iš lietuviškojo pasaulio, daro šį savaitraštį patrauklų. Neveltui yra sakoma: viena fotografija kartais pasako beveik tiek pat, kiek tūkstantis žodžių. Iš tilpusių Vienybėje nuotraukų viena man padarė gilų įspūdį: tai A. Igaunio, iš Sibiro atvykusio, su žmona susitikimo momentas. Tas paveikslas taip meniškai stiprus, kad jis bet kuriame spaudoje fotografų konteste laimėtų.

Mano pažintis su Jurgelioniu

Bet ne apie tai aš norėjau čia rašyti.

Vienybės 18 Nr. perskaičiau Kleopo Jurgelionio straipsnį "Kunigą A. Miliuką atsimenu". Tas straipsnis manyje sukėlė nemažai karčių abejonių. Skaitytojai, būkite ir jūs teisėjais: ar Kleopas Jurgelionis (kalbama, kad jis esąs advokatas) savo straipsnyje pareikštuose teigimuose yra teisingas? Anksčiau, kaip poeta, ir aš jį gerbiau.

Mano pažintis su jo raštais labai sena.

Pirmą kartą su Kleopo Jurgelionio kūryba susipažinau Nepr. Lietuvoje išleistoje poezijos antologijos knygoje "Vainikai", būdamas jaunamietis. Patiko man jaunam tada Kalėdų Kaukė. Keista gyvenimo ironija: po daugelį metų, jau ir man iš nosies trandims byrant, tenka pažinti Kleopą Jurgelionį jau be Kalėdų kaukės. Ir dabar jo straipsnį paskaitęs aš jau daugiau neturiu iliuzijų apie jį.

Keisti išsireiškimai apie naujuosius ateivius

Jo išsireiškimas, jog naujieji ateiviai "turi paniekinę ir po kojomis pamynę negausią senesnių imigrantų inteligentią", pernelyg žiaurus ir neteisingas. Kuo jis remia šį savo teigimą — nežinia. Ir ar jis save taip pat skaito inteligentu, jei naujosios ateivių bangos atneštą į šį žemyną kūrybinį veržlumą, o taip pat inteligentinį pranašumą, jis įžuliai pavadina "godumu".

Knyga, kurioj melo būsią "pūrais"

Kleopas Jurgelionis rašo: "Tūlas Mingėla, niekad savo gyvenime nemažes kun. A.

Miliuko, pasiryžo parašyti ir jau turi parašęs kun. A. Miliuko "monografiją".

"Jeigu jo parašytos žinių santraukos Lietuvių Dienose ir dabar Vienybėje turi tikslą pranešti, kas bus (ar jau yra) jo numatytoji knygoje — tai ta kun. A. Miliuko monografija bus *kvailiausias* rinkinys fantastiškų tiesos iškraipymų, perdėjimų vienon ar kiton pusėn, prieštaraujančių statistikų ir melų, — *melų pūrais*" (m. p. A. A.).

Ir toliau straipsnyje jau rašoma pasibaisėtina:

"Už to "dypukiško" šiuokšlyno ir *nedorovės*, tikrojo kun. A. Miliuko nebus matyti". (m. p. A. A.).

Ir dar kartą pakartojama: apie kun. A. Miliuką "negalima rašyti nepažinus jo asmeniškai ir nebusus jo artimu draugu bent keletą metų".

Prasilenkimas su tiesa

Ziaurus prasilenkimas su tiesa. Monografiją rašant nebūtina pažinti asmeniškai tą nusipelnusį žmogų, apie kurį ji rašoma. Iš tokio žmogaus nuveiktų darbų, jo raštų ir jį pažinusių ar su juo kartu dirbusių pasakojimų ir kitokių šaltinių galima surinkti medžiagą, kaip reikiant sutvarkyti, tai ir bus monografija. Tad kodėl Mingėla negali parašyti apie Miliuką monografiją? Taip, gali mėginti ir Kleopas Jurgelionis, bet su jo vartojamu pernelyg "kultūringu" žodynu monografiją parašyti jam būtų persunku ir neįveikiama.

Nors Jurgelionis daug pasakoja, koku jis buvo kun. A. Miliuko "draugu", nors ir neparašo ar bučiuodavo jam ranką, bet apie tą patį kun. A. Miliuką galima rasti ir kitokios medžiagos, pvz. Frank Lavinsko "Angliakasių atsiminimuose". Tad kun. A. Miliukas yra kontroversinė figūra. Tik Pranaičių Julės dėka jis galėjo klestėti.

Geras išsianklėjimas reikalauja nepeikti darbo, iki jis nėra galutinai užbaigtas ir atiduotas viešosios nuomonės aptarimui.

Adomas Adomaitis

Naujausieji leidiniai

NAUJIENOSE galima gauti šias knygas:

1. Prof. Vaclovo Biržiškai atminti, 24 puslapų knygutė, išleista mokslininko laidotuvių drauga. Kaina \$1.00.

2. Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų lietuviškų knygų istorija" Kietais viršeliais \$6.00, minkštais — \$4.00.

3. Teodoro J. Kučinsko "Lyties garbinimas", 144 psl., \$1.50.

4. Dan Kuraičio "Daug kraštų, daug žmonių", \$2.00.

Knygas gausite paštu, jei paįsūsute pinigų tokiu adresu:

NAUJIENOS 1739 S. Halsted St., Chicago 8, Illinois

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

buves. Jeigu betgi kurį nors vargšą beturtį Smalinyčios prūselį ir būtų reikėję laidoti kaimynams, tai šitą garbingą pareigą būtų mielai atlikę skaitlingi ir pasiturį gretimo Pažeriams Obšrutų kaimo ūkininkai, liuteronai, prūsais vadinami.

Pokylio metu yra pasirodęs ir žandaras:

— Žandaras... — tyliai pasakė mokytojas.

— Kur jis? — klustelėjo Kudirka?

— Anava! Palangėmis stipinėja (t. b. stypinėja).

Taip, kaip čia pavaizduota, galėjo pokylyje pasirodyti tik-tai paprastas policininkas (zemskis) iš artimo (pvz. Gi-žų) policijos punkto. Žanda-

rai atvykdavo mažiausiai dviese (vachmistras su žandaru, arba patsai viršininkas), na, ir ne į lovininko Jonines.

Įtikėtina, kad galėjo atvykti policininkas jau ne tiek šnipinėjimo reikalui, kiek su intencija pasivaikšinti.

— Tai gal keleivinio (kapsas pasakytų — botaginės)? — vėl pasiūlė Andziulis.

“Žandaras tylėjo. Įpylė jam arti pilną stiklinę monopolinės ir atrėžė kumpio luitą”.

Deja, monopoline degtine nei žandaras, nei pokylio dalyviai negalėjo būti vaišiniai, nes anuomet caro valdžia degtinės monopolio dar nebuvo įvesdinusi ir degtinė (bulvinė arba ruginė) buvo parduvinėjama laisvai (kvatierkomis arba gorčiais) karčia-

mose prie kryžkelių. Karčiamas laikė žydai, kuriems degtinę tiekdamo dvarų spirito varyklos. Caro valdžiai įvesdinus degtinės monopolį ir atidarius jau valdžios degtinės parduotuves, kryžkelėse žydų karčiamos išnyko. Buvo nugriauta ir Pažeriuose prie kryžkelės priešais valsčiaus raštinę buvusi karčiama ir jos žemės sklypas priskirtas prie mokyklos, pavestos mokytojui.

“Svečiai iš pokylio vyko namo. Vyko ir Zapyškio klebonas Kolyta, o su juo atostogauti į Zapyškį ir Vincas Kudirka, nors tėvui ir pamotei buvo neįmone išleisti sūnų klieriką.

“Vincas pamotė Jonieška dovanojo klb. Kolytai “gražią raštuotą lininę staltiesę”.

“Kudirka nesirūpino šikart dovanomis. Neseniai, pavasarij buvo padovanojęs puikią trakėnų veislės namie augintą kumelaitę. Dėdė prisirinko kitą į porą ir dabar važinėja kaip ponas. Didelės turtingos Zapyškio parapijos klebonui ir dargi dekanui taip ir pri-tiko”.

Betgi vis dėlto neįtikėtina, kad Kudirka nors ir draugin-gam klebonui dovanotinai da-vinėtų puikią trakėnų veislės namie augintą kumelaitę. Ir pačiam klebonui tokia dova-na vargu ar būtų buvusi pri-imtina. Broliai, giminės kuni-gams klebonams parūpindavo, ar mugėse nupirkdami, ar iš savo augintų rinktinių arklių suderintas poras, na, bet ne dovanų, o parduotinai. Šios (Tęsa 8-tam psl.)

60,000,000 sleep recordings PROVES 11 years of research ... PROVES

Recorded heart beats showed sounder sleep on Beautyrest. Research was conducted at the United States Testing Co. using methods developed by the Sleep Research Foundation.

FOR 11 years people like you went to sleep in laboratory sleep rooms. All leading types of mattresses were rotated through the rooms.

Sensitive electronic equipment recorded their heart beats, brain waves, skin temperatures and muscular tension. Over 60,000,000 separate recordings were made.

The findings: Beautyrest gave longer periods of sounder, deeper, unbroken sleep.

Why? Beautyrest is made differently. Its springs are separate . . . adjust to your body's contours . . . give you proper, comfortable, firm support.

At \$79.50 Beautyrest is the least expensive to own. In durability tests this remarkable mattress lasted three times longer than the next best. Come in and see the new Beautyrest!

GLASER'S FURNITURE and APPLIANCE CO.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS SILEIKIS

GERA PASKAITA MENININKŲ KLUBE

Skaitė Povilas Gaučys

Gegužės 17 d. įvyko Lietuvos Am. Menininkų Klubu suorganizuota paskaita Jaunimo Centre, kurią skaitė rašytojas Povilas Gaučys tema: José Ortega y Gasset pažiūra į modernųjį meną. Tvarkos vedėju ir koferentu buvo muz. Antanas Nakas. Paskaita prasidėjo 3:30 val. popiet, o baigėsi gerokai po septintos valandos vak. Atsilankė nemažai klausytojų, besidominčių kultūriniais klausimais. Paskaita buvo kondensuota ir mažiau susipažinusiems su keliamais klausimais kiek sunkoka, nes šių dienų menas daugumai žmonių stoto klausimą, į kurį nėra lengva atsakyti. Menas taip pat yra dvasinės kultūros dalis, kuris ne vienodai suprantamas ir aiškinamas, todėl ir atsakymo reikia ieškoti tuose šaltiniuose, iš kurių išsiveržia naujos apraiškos. Ortega nieko nepaneigia, neišgria, bet nurodo faktus, kad žmogus visada yra pasiruošęs kurti, ieškoti naujų formų.

Rašytojas P. Gaučys gerai susipažinęs su ispanų literatūra ir buvo gerai pasiruošęs.

Paskaitos santrauka

Prof. Ortega gimė 1883 m. Madride. Buvo sūnus laikraščio redaktoriaus. Filosofijos daktaro laipsnį gavo Madrido universitete, vėliau studijavo keliuose vokiečių universitetuose. 1910 m. tapo metafizikos profesorium Madrido universitete. Minios žmonių klausėsi jo paskaitų. Per 50 metų rašė įvairiais kultūros klausimais. Jo raštai rado JAV didelį susidomėjimą. Mirė 1955 metais. Ortega rašė, kad menas turys būti tragiškas. Menas negali duoti to, ką duoda mokslas. Meno vertė žmogui yra gyvybinė, bet istorijoje šitos vertybės kinta ir vėl gimsta. Pakitimas mene labai nevienodas. Vakarų kraštų jaunieji menininkai kuria naują meną, bet žmonėms atrodo, kad tai nėra menas. Šių dienų menas masėms nėra populiarus, nei tyras. Meninis menas tada yra tikras, kada nėra tikras. Nužmogintas menas yra pasaulinis. Bet koks pasikartojimas mene nėtenka prasmės nei reikšmės. Jeigu eilėraštyje nebus gyvų formų, nebus poezija — bus bedugnė. Reikia suprasti pasikeitimus, sako kalbėtojas, žmogaus dvasioje, reikia rasti tam priežastis, o tos priežastys pasireiškia generacijų formoje. Generacija yra socialinis vienetis. Dvasinės epochos pasikeitimus pirmiausia pajunta išlavinti žmonės. Kodėl šių

dienų menininkas gėdinasi nuogų simetrijų kūno formų? Jis geriau pasivelija sustoti prie abstraktinių formų ir deformuoja gamtą savo įgeidžiui, norėdamas nugalėti ir paniekinti realų žmogų. Nei mokslas, nei menas negali pabėgti nuo gamtos. Ar galima apsieiti be natūralios formos? — klausia Ortega. Atsako, kad ne. Nuo tikrovės yra sunku pabėgti. Čia ir yra sunkiausia abstraktinio meno problema. Gerą abstraktą yra labai sunku sukurti. Menas naikindamas save, išlieka menu. Menas neturi didelės reikšmės, bet yra pastanga suartinti vaikystę su senu pasauliu. Jisai pastebi, kad naujasis menas nesukūrė nieko žymesnio, o pasidarė per daug radikalus.

Prelegentas pastebėjo, kad jis savo kalboje liečia tik plastinio meno problemas, nežiūrindamas to, kad Ortega savo studijose gvildena visas meno sritis bei apskritai kultūros raidą. Madaugž buvo toks P. Gaučio paskaitos turinys.

Gyvos diskusijos

Prelegentui baigus, koref. A. Nakas praplėtė kai kuriuos temas punktus, padarydamas įvadą diskusijoms ir pakvietė norinčius jose dalyvauti, pasisakyti savo nuomones. Diskusijose aktyviai dalyvavo dailininkai ir kiti. Pirmuoju tarė žodį Dr. Sruoga. Vėliau dail. A. Rūkštelė atsiliepė dėl meno suprantamumo. Jisai nesutinka su Ortega kai kuriais klausimais, atseit, dėl meno formų pasikartojimo. Jisai sako, jog visos realistinės formos niekad nepasikartojo, net po renesanso. Mokykla turi savo dvasią. Abstraktizme jisai nematęs nei pažangos, nei kultūros, nes tenai nėra ryšio su visuomene. Abstraktizmas esąs šios epochos nesupratimas.

Dail. Ad. Varnas: Kantas yra pasakęs, jog aukščiausias menas yra arabeska. Menas turys nagrinėti pasąmonę, turi traukti į kūrybos objektą žmogui apeinamus dalykus.

St. Tamulaitis: Reikėjo daugiau išryškinti meno formą — naują ir buvusio meno idėjas. Masės nesidomi menu todėl, kad jas domina aplinkybių iššaukti žibučiai. Menininkai kuria mažam ratelyje (ribotam žmonių skaičiui). Pagal Spenglerį: tikrai nauja žiema nuplaus sniegą ir naujas pavasaris išaus...

P. Gaučys atsako į klausimus, paaiškindamas, kad kai

Ortega rašė per 50 metų, nuo to laiko daug kas pasikeitė, nes gyvenimas nestovi vietoje. Ortega vėliau pastebėjo, kad menas nėra gyvybinis dalykas. Atsakydamas Rūkštelei, prelegentas pridūrė: generacijos keičiasi. Kas tai generacijai nepatinka, — atmeta. Yra generacijų, kurios nepasiduoda vadovaujamos, kelia revoliucijas. Nauja generacija abstraktinį meną gali nušluoti. Kas iš šio eksperimentinio meno epochos išeis, niekas negali pasakyti.

Koref. A. Nakas iškelia egzistencializmą, paminėdamas kai kuriuos autorius, jų tarpe ir A. Škėmą.

Kutkus sako, kad abstraktininkai dirba tik savo "genči", savo draugams. Jų draugai turėtų ir remti juos.

Dail. Z. Kolba: Meno laikotarpiai visuomet keičiasi. Kūrėjas, nepajėgdamas išreikšti to laiko dvasios, iškrinta. Nereikia norėti, kad viską mėsės suprastų. Kurie paskui velkasi, supranta tik po 25 metų. Ne mene yra krizė, bet visuomenėje. Gyvenimas gimdo naujas formas, naujo gyvenimo išraišką.

Kun. Grauslis: Dailė ar tapyba, gali būti ne toliau pažengusi, ji gali būti paklydusi. Ar moderniam mene nėra tam tikro nihilizmo žymių, — visko nuvertinimo?

Tvarkos vedėjas paprašė visus kalbėti ne daugiau, kaip tris minutes, nes yra ir daugiau norinčių kalbėti. Jis paprašo laikytis temos.

Dail. Vl. Vijeikis: Modernistai nori pasivyti ir net pralenkti Picasso. Juk daug nereikia mokėt pamėgdžioti Picasso.

Dail. A. Rūkštelė vėl prašo balso ir sako: Modernistų menas yra atgijęs iš dadaistų, tik tai nauja forma. Menas nuėjo ten, kur tik pasijuokti galima. Ir sliekai ir bezdžionės "malevoja". Jisai abstraktinio meno nevadina menu.

A. Nakas: Galima nesuprasti, bet negalima neigti ir nesisikaityti su šių dienų menu. Abstraktinis menas yra įdomus, pvz. Kandinskio tapyba yra didelis dalykas. Gali būti iš Kandinskio mokykla naujam menui.

Inž. Burba: Kas sudaro vertingą meną? Kūryba, talentas, dvasinė pajėga, — tai yra atsakymas į tai. Neatrodo taip bloga, kaip kiti sako. Tikras menininkas netaiko publikai. Jisai turi kurti, nes jis yra kūrėjas.

Dail. Vl. Vaitiekūnas: Kiekvieno laikotarpio menas gimsta tam tikru kultu. Abstraktizmo nereikia smerkti, kaip nereikia filosofo minčių paneigti. Kas iš to būtų, jeigu viską neigtum.

Dail. J. Mieliulis pareiškė, kad menininkui yra reikalinga laisvė kurti. Jo laisvės apribojimas jam būtų mirtis.

Kun. Grauslis: Kai rašytojus kritikuoja, vadina grafomanais, tai kiekvieną menininko darbą šventu laiko. Ar ir ten

nėra pseudo-nemo? Moderniojo filosofijoje dorovė yra niekinama. Ar kartais užkulisiai negriauna grožio. Ar jie neveda prie kultūros žlugimo? Siliūnas: Reikia pažinti kūrinį. Ko nepažįstama, to negalima pamėgti.

Koref. Nakas: Žmogus kuria tam, kad jo gyvenimas būtų pilnesnis. Jis čia paaiškina kai kurių mintis ir paprašo trumpiau kalbėti.

Kun. J. Kubilius, S. J. reaguoja į kun. Grauslio mintis: "ar pasaulis nežengia atgal?" Atrodo, kad žmogus žengia pirmyn. Atsirai genialus žmogus. Moderniajame mene yra daug didingo. Aš nesutinku su tuo, kad žmogus juoktųsi iš savęs. Žmonija visose srityse nori eiti pirmyn.

Dail. Gallionis: Kandinskis gavo idėją iš Čiurlionio. Knygoje apie Kandinskį yra minimas Čiurlionis, kaip šizofrenikas.

A. Morkus: Kodėl nepažiūrėti į modernųjį meną iš istorijos taško? Feodalizmo laikais viskas buvo pastovu. Šių dienų menas virsta į dekoratyvinį dalyką, papuošalą, be ypatingų principų.

Dail. J. Tričys bendrais bruožais nurodė meno raidos būtinumą ir kūrėjo privalumus.

Dail. M. Sileikis pastebėjo, kad diskutantai kiek nukrypo nuo temos, bet tuo tarpu iškėlė ir naujų klausimų. Ortega analizuoja bendrą kultūros raidą, jungdamas dvasinį pasaulį su realiuoju pasauliu. Net Goetę jisai pavadino "botanišku" žmogum. O kūrėjas turi susidaryti savo pasaulį, jame gyventi, užmiršti save ir mokėti priversti kitus užmiršti. Kūrybą vertina laikas. Kas tinka palieka, o kas ne — atmeta.

Prelegentas baigdamas atsakinėti į paklausimus ir patikslindamas nesuprastas jo mintis, pabrėžė, jog jis netvirtino, kad tapyba yra toliau pažengusi, negu literatūra. Ortega abstraktinį piešinį skiria prie bedugnės, kaip ir poeziją be realių formų. Nėra meno be žmogaus! Iškrypimų yra ir kitur, pvz., Hitleris sudegino milijonus žmonių, o tautai užtraukė baisią gedą.

Nuotaika buvo rimta. Paskaita, atrodo, visi buvo patenkinti.

Antanas Muggs

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJIENOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusią Stepono Kairio knygą LIETUVA BUDO. 416 didelių (6x8½) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MAY 23, 1959

VYTAUTAS GAIGALAS

PIERRE RONSARD (1524—1585)

Ronsard yra pirmas prancūzų tautinis poetas, kuris laike religinių karų, padalinusių Prancūziją į dvi priešingas puses, apdainavo su dideliu pajautimu savo tautos vienybę. Laike šio tautinio sumišimo pasigirdo jo patriotinis ir vienijantis balsas. Kito tokio poeto Prancūzijai reikėjo laukti tris šimtmečius, iki kol atėjo Victor Hugo (1802—1885).

Ronsard ruošėsi kurtizano karjerai, bet po ilgos ligos, 1542 m. jis pusiau apkursta. Tada jis pasidarė humanistas ir poetas. Sykiu su Lazare de Baif ir Joachim du Bellay jis lanko Coqueret kolegiją. Septynių metų studijų būvy Ronsard pasižymi graikų ir lotynų literatūroje, kuriai vadovauja kolegijos prezidentas Jean Dorat. Jauni entuziastai su Dorat priešakyje įsteigia poetinę grupę, pavadindami ją "Brigada", bet vėliau ją pavadina "Plejada", kadangi šiai grupei priklausė septyni poetai. Ronsard aukšta kultūra, jo genialumas, sujungtas su garbės troškimu, jį padaro "Plejados" vadu. Šalia jo šiai poetinei-humanistinei grupei priklausė Joachim du Bellay, grupės gynėjas ir programatikas, Jean Daurat, Antoine de Baif, Pontus de Thyard, Rémy Belleau ir Etienne Jodelle. Ši poetinė grupė, Ronsardo vadovaujama, paliko viduramžių poeziją bei jos formas ir nukrypo į graikų bei romėnų poetus, būtent Pindarą, Anakreoną, Horacijų bei italą Petrarką.

Prie Henriko II Ronsardo žvaigždė kyta. Tarp 1550 ir 1556 m. jis išleidžia keturias *Odžių knygas*. Čia jis imituoja du didelius antikinius lyrikuos, — graikų Pindarą ir romėnų Horacijų. Tarp 1552 ir 1555 m. pasirodo jo *Kasandros Meilė* ir *Marijos Meilė*, gi 1556 metais Ronsard išleidžia savo garsiausius *Himnus*. Čia jis semiasi sau įkvėpimo iš Homero, Kalimako ir Teokrito himnų. Po lengvos, lyrinės poezijos Ronsard norėjo parodyti savo įkvėpimo jėgą bei oratorinį galingumą.

Prie Karolio IX Ronsard pasiekia savo garbės apogėjų. Mellin de Sant-Gellais, itališko renesanso atstovas, mirė 1558. Ronsard pasidarė karaliaus dvaro poetas, aprūpintas beneficijomis ir garbinamas visoje Europoje. Jį kviečia Anglija, Vokietija, Olandija, Švedija, Lenkija. Italijs jį stato aukščiau už savo geriausius poetus. Ronsard svajoja pasidaryti Prancūzijos religiniu bei patriotiniu poetu ir 1560—1563 m. išleidžia *Kalbas*, kur jis, religinių karų metu, stoja už katalikybę ir karalių. Šios sekmės padrasintas, Ronsard bando savo laimę epiniame žanre ir 1574 m. pasirodo jo epinė poema *Fransijada*. Tačiau čia poetui nepasiseka:

pirma, jo genijus nebuvo pilnai pajėgus tokiam dideliui darbu; antra, Ronsard per daug pamėgdžiojo antikinius poetus, ir trečia, jis pasirinko nelabai tinkamą bei labai ginčytiną legendą — būtent, savo poemoje jis pasakoja kaip Francus, Trojos kilimo, įkūrė Paryžių. Pagaliau jis panaudojo savo poemai ne aleksandryną, bet dešimties skiemėnų metrą, kuris nelabai tiko tokiam rimtam ir svariam veikalui.

Karolio IX mirtis 1574 metais buvo smūgis Ronsardui. Jis prarado dvaro poeto titulą, nes Henrikas III turėjo savo poetą Jean Desportes. Ronsard pasitraukė į jam priklausančias Sante-Cosme-les-Tours ir Croixvals abatijas ir dar parašė gražios lyrikos, *Jo Meilė Elenai* pasirodė 1578 m. Daugumas šių sonetų išreiškė jau paamžėjusio poeto melancholiją, gi mintis apie mirtį jį retai beapleidžia. Jis miršta 1585 m. dar pilnoje savo garbėje.

Ronsard yra patsai pajėgiausias ir genialiausias "Plejados" reprezentantas. Jo poetinis genijus yra labai didelis, žymus ir įtakingas prancūzų literatūroje. Atnaujines, sykiu su "Plejada", lyrinės poezijos formas bei įkvėpimą. Ronsard yra nepaprastai stiprus, kur jo įkvėpimas reiškiasi niekieno nekludomas. Tačiau jo didelė humanistinė erudicija dažnai trukdo jo įkvėpimo grynumui. Filosofinės ir moralinės idėjos, mitologinis elementas, visa tai savitai nuobodu dėl dirbtinumo bei nenuoširdumo. Ronsard per daug dirbtinai bei nenatūraliai pritaiko antikines taisykles atnaujintiems bei išrastiems poezijos žanrams. Žodžiu, jis per daug ištikimai pamėgdžioja Petrarką, Tibulijų, Horacijų, Teokritą, Kalimaką, Katulų, Pindarą, Anakreoną ir kitus antikinius poetus. Per daug persiėmęs atikine kultūra, Ronsard, kaip ir daugelis pirmųjų humanistų, per daug pasidavė šiai pagoniškai literatūrai ir entuziazmo įtakoje nevisada mokėjo suderinti šią didžiąją antikinę tradiciją su moderniu literatūriniu skoniu. Paėmęs antikinį rūbą, Ronsard uždėjo jį ant modernių formų, labai mažai tą rūbą tepataisęs.

Tačiau šios silpnybės nedaug ką sumažina Ronsardo genijų. Dar apie 30 metų po jo mirties poeto žvaigždė švietė pilnu skaistumu. Tačiau klasikinis (XVII) šimtmetis, su Malherbe ir Boileau, pridarė Ronsardui daug neteisybės. Jo drąsa tiek kalbos neologizmuose, tiek įkvėpimo laisvėje, tiek poezijos formose buvo suprasta blogai. Be to, jo mokinių kraštutinumai, daug kur priskirti jo įtakai, pakenkė Ronsardo vardui. Klasikinė logika, taisyklė, rafinuotas

skonis negalėjo suvirškinti Ronsardo praktikuotų laisvių. Boileau, išgyres Malherbe už kalbos apšvarinimą nuo naujadarų, už jo matematinę eilučių struktūrą, pasmerkia Ronsardo mūzą, kuri jam atrodė pedantiška ir barbariška, kas, žinoma, buvo neteisinga, nes Boileau visai nesuprato Ronsardo. Taigi Ronsardo žvaigždė tarp 1620 ir 1830 visai pranyksta iš prancūzų literatūros padangės, nors Lafontenas, Chapelain ir Minage juo stebėjosi. Fontenelle savo poezijos ontologijoje *Recueil de Barbin* (1690) skiria

nemažą dalį Ronsardo poezijai, gi XVIII š. Enciklopedija perspausdina keletą Ronsardo eilėraščių. To nežiūrint, Ronsardui reikėjo laukti Sainte-Beuve, kuris rehabilitavo poeto genijų savo *Sešiolikto šimtmečio poezijoje* (1828). Po Sainte-Beuve romantikai bei parnasiečiai, tarp jų Sully-Prudhomme, Coppée, Hérédia teisingai įvertino šį didįjį poetą. Išbuves užmarštyje visus du šimtmečius, Ronsard pagaliau užėmė jam prideramą vietą kaip "Plejados" šefas ir kaip vienas iš didžiųjų (Tęsinys 7-me pusl.)

GERA NAUJIENA

Nauji katalogai -- naujos atpigintos kainos

Naudodamiesi ta didžiąja parama, kuri ligi šiol buvo mums teikiama įvairiuose pasaulio kraštuose gyvenančių tautiečių, Lietuvos Prekybos Bendrovė dabar gali jau tikrai iš esmės sumažinti kainas praktiškai visiems tiems daiktams, kurie siunčiami į Lietuvą dovanų siuntiniuose. O dabar Bendrovei dar malonu pasirodyti visuomenei su savo nauju, padidintu, iliustruotu katalogu lietuvių kalba. Esame taip pat atspausdinę katalogus latvių, anglų ir ukrainiečių kalbomis.

Mūsų naujajame kataloge yra aptarta ir paduotos kainos šių dalykų:

1. Maždaug 600 skirtingų medžiagų, austų Anglijoje.
2. Platus skyrius gatavų drabužių moterims, vyrams ir vaikams.
3. Visokių rūšių odos.
4. Gatavi batai.
5. Įvairūs laikrodžiai.
6. Foto aparatai.
7. Hohner akordeonai—20 skirtingų modelių, kurių kainos yra nuo \$39.00 iki \$1,120.00.
8. Singer siuvamosios įvairių tipų mašinos.
9. Auto-knitter—vienintelė mezgimo mašina, kuri tinka visų rūšių siūlams, įskaitant namie verptuosius mezgimo siūlus.
10. Olympia rašomosios mašinėls su šių kalbų raidynais: lietuvių, latvių, estų, rusų, ukrainiečių, vokiečių ir anglų.
11. Vaistai, gaminti Anglijoje, J. A. V., Vokietijoje, Švedijoje, Šveicarijoje, Prancūzijoje ir Sovietų Sąjungoje.

Mūsų šis vaistų skyrius sudaro vaistus pagal bet kuria kalba rašytus receptus.

STANDARTINIAI SIUNTINIAI

Mums taip pat malonu pranešti visiems lietuviams, kad visados galima gauti dar kainoraštį mūsų standartinių siuntinių, kurių kainos yra nenuvaržomos. Tų siuntinių kainos yra tarp \$29.00 ir \$80.00.

PAVYZDŽIAI:

1. Už \$29.00 (įskaitant į tą sumą muitus ir kitus su pasiuntimu susijusius mokesčius) galite pasiūti toki siuntinį, kurį sudaro 6½ jardo vilnonės medžiagos 2 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams.
2. Už \$32.00 (įskaitant visus minėtuosius mokesčius) galite pasiūti 6 jardus vilnonės medžiagos 2 paltams.
3. Už \$49.00 (įskaitant minėtuosius mokesčius) galite pasiūti 13 jar. vilnonės medžiagos 4 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams.
4. Už \$79.00 (įskaitant minėtuosius mokesčius) galite pasiūti 23 jar. vilnonės medžiagos 7 vyriškiems ar moteriškiems kostiumams.

O taip pat turime dar ir kitus 22 skirtingus standartinius siuntinius su vilnonėmis medžiagomis, pamušalais, batais, megztiniais ir kt.

Nuo dabar standartinių siuntinių medžiagas mums specialiai gamina vienas didžiulis britų audimo fabrikas ir žymi jose "Made in England", o tai padidina jų vertę Lietuvoje.

SIUNTEJŲ PREKĖS

Įsteigėme specialų skyrių ir dabar jau priimame persiūti į Lietuvą pačių siuntėjų supirktuosius daiktus. Siuntėjams pageidaujant, prie tokių siuntinių dar gali būti pridėta prekių, pasirinktų pagal mūsų katalogus, ar kuris nors standartinis siuntinys.

Turint galvoje tai, kad siuntiniai iš čia gabenami be perkrovinių iš laivo į laivą, jie gavėją pasiekia vidutiniškai per 3—5 savaites. Pageidaujant mes siunčiame ir oro paštu.

MES UŽTIKRINAME, kad

1. Siuntinys pasieks gavėją.
2. Jei siuntinys dingtų, gražintumėm pinigų arba nemokamai pasiūstume kitą tokį pat siuntinį.
3. Visus su pasiuntimu susijusius mokesčius apmokame Londone, dėl to gavėjas už siuntinį jau nieko nebeprimoka.
4. Siunčiamos tik tokios prekės, kokios remiantis aprašymu ar pavyzdžiais būna užsakytos.

MOKEJIMAI

Mokėjimus mes priimame:

- a) asmeniniais čekiais,
- b) banko čekiais,
- c) tarptautiniais piniginių orderiais,
- d) britų piniginių orderiais,
- e) kelioniniais čekiais,
- f) pašto orderiais.

MES SIŪLOME:

1. Visiems lietuviams, kurie iki šiol siųsdavo siuntinius per kitas firmas, tuojau parašyti mums ir be jokių išpareigojimų paprašyti nemokamų katalogo, medžiagų pavyzdžių ir kitokių informacijų.
2. Prieš užsakant kur nors kitur siuntinį palyginti su mūsų kainomis ir mūsų prekių kokybe.
3. Atsiminti, kad iš pat pradžių mes esame stovėję daugelio lietuvių reikalų sargyboje. Atsiminti taip pat, kad didesnė apyvarta mažina kainas ir kad mus remdami jūs sutaupote apšiai savo pinigų.

LITHUANIAN TRADING COMPANY

1A, Hunt St., London, W. 11, Great Britain.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Sviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiagą siųsti: 1938 S. 48th Ct., Cicero, Ill.

2 METAI

NR. 20 (49)

A. KEZELIS

Advokatas ir organizacinis gyvenimas*)

Kas yra advokatas? Gal tai ši patariamoji funkcija ir yra, padės man pavaizduoti vienas senas anekdotas. Kartą, girdi, tik bylai prasidėjus, skundėjo advokatas pašokęs koliojo kaltinamojo advokatą šaukdamas: "Aš šios bylos eigoj, parodysiu visam pasauliui tave, tu apgavike ir vagie!" Antrasis neapsileisdamas šaukė — "Tu esi melagis ir priesaikos laužytojas!" Gi teisėjas pakėlė akis ir pertraukė: "Gerbiame, kadangi jau prisistatėte, pradėkime bylą..."

Aš dažnai pagalvoju, kaip paradoksiška yra, kad mano profesija, kuri kaip grupė, visuomenės yra laikoma tokioje aštrioje pašaipoje susideda iš narių, kurių veik absolūti dauguma yra visuomenės respektuojami ir įtakingi asmenys. Nuostabu, kaip įsisenėjęs yra teisės profesijos, kaip grupės, ciniškas nepasitikėjimas — šekspyras savo Venecijos Pirklyje spyrė, kaip tas asilas į negaluojančią liūtą, aprašydamas teisės veiksmus, ne kaip visuomenės konfliktų sprendimo procesus, bet kaip gražbylystės konkursus.

Iš tikro gi nusijojus visose profesijose pasitaikančių šarlatanų grupė, teisės profesija visuomenės vystymosi raidoje visada vaidino labai svarbią rolę. Montesquieu rašė savo SPIRIT OF LAWS: "Kaip tik žmogus patenka į socialinę grupę, jis praranda savo silpnybės jausmą ir pradeda kovą." Kaip tik seniausioj priešistorijoj pradėjo kurtis visuomenės, prasidėjo socialinis santykiavimas ir *ipso facto* iškilo reikalas reguliuoti tuos santykius — prireikė teisės. Tos pirmosios taisyklės, reikalingumo ugdomos ir civilizacijos augimo puoselėjamos mūsų neišpasakytai komplikuotoj visuomenėj pasiekė nepaprastai aukštą išsivystymo laipsnį ir dėl civilizacijos komplikuotumo — labirintišką, bent "neapšvietiesiems" operavimo metodą. O be tos misteriškos teisės net mūsų modernusis pasaulis neegzistotu, nes be teisės jokia visuomeninė grupė negali efektyviai operuoti.

Šių dienų advokato funkcijas galima šitaip apibrėžti:

Pirma, jis yra patarėjas — Pas mane atėjęs pilietis išliejo savo vargus ir aš pradėjau "Jei Jūs norite mano sąžiningos nuomonės..." "Ne, ne", jis mane pertraukė, "aš noriu teisinio patarimo". Rimtai,

turbūt, ta, kurią vykdydamas advokatas praleidžia didžiausią savo laiko dalį — problemų sprendimas pramatant jų eventualius rezultatus, reikalaujant ne tik įstatymo žinojimo, bet ir pajėgumo tolimesnę įstatymo keitimosi raidą pramatyti. Čia gan dažnai tenka ir Saliamonu pasidaryti, kai jau iki kartelio prisiėdę priešininkai ateina savo pozicijas audringai ginti. Kartais kompromisas, kaip ta pažadėtoji žemė, taip sunkiai pasiekiamas. Galiausia, turi būti ir tėvų išpažintoju, kuris su simpatijos pilnu veidu klausosi vargų, kurie net ir Visagalio nebegali būti palengvinti, nekaltant jau apie vargšą advokatą.

Antra funkcija — advokatavimas griežtoji to žodžio prasmė — yra bylos vedimas teismo procese. Tai yra dramatiškiausia ir plačiausia žinoma advokato funkcija. Čia yra advokato tikrieji egzaminai — ar jis pajėgs sujungti savo ilgų metų studijas su kovos momento reikalavimais, kad laimėtų savo bylą. Ši funkcija reikalauja daugiau koncentracijos, analitinio galvavimo ir pajėgumo prasimušti per žodžių rūką į liečiamo reikalo esmę, negu bet koks nors kitas mūsų gyvenimo veiksmas.

Trečioji funkcija yra visuomeninė, ji kaip tik gal yra mažiausiai įvertinama ir jaučiama. Kaip teismo proceso veiksnys, advokatas, savaime suprantama, turi didelę atsakomybę daryti viską savo jėgoje, kad tobulintų teismų sistemą, savo profesiją ir valstybės įstatymų kūną. Pastarasis yra vienas iš svarbiausių momentų. Kaip jau anksčiau minėjau, teisė yra visuomenės egzistencijos pagrindas, todėl pareiga sekti, kad teisė ne tik atsakytų į visuomenės problemas, bet ir būtų galimai arčiau to idealaus standarto — absoliutaus teisingumo, yra jo gigantiškas uždavinys. Šioj įstatymų tobulinimo srityje, teisininkai yra nepamainomi. Iš šios pareigos išplaukia reikalas aktyviai dalyvauti politiniame ir visuomeniniame gyvenime, nes be tokios veiklos profesija būtų bejėgė ir dėl to betikslė. Nenuostabu, kad didžioji dalis Kongreso narių yra advokatai.

Dabar porą žodžių apie tei-

sininko funkciją organizaciniam gyvenime. Kas yra tas organizacinis gyvenimas? Tikėdamas, kad sociologai ir panašūs žinovai, manęs į dvikovą už hereziją neiššauks, aš drįsiu apibrėžti organizaciją kaip žmonių junginį, kurio nariai arba a) renkasi, kad galėtų atsiekti tam tikrų idealizuotai apibrėžtų faktų kitaip žinomų, kaip organizacijos tikslų; b) renkasi ten dėl to, kad jų draugai ten eina; ir c) renkasi ten, nes neturi kur kitur eiti. Mano tikslams yra svarbi tik pirmoji grupė — žmonės, kurie renkasi dirbti. Visuomeninė veikla yra teisės profesijos esmės organinė dalis. Bandant pade monstruoti, jau be tiesioginiai teisinių problemų sprendimo, teisininkas yra naudingas ratukas organizacinės egzistencijos mašinoj, vien dėl to, kad jis savo kasdieniniam darbe yra kompromisų bei praktiškų sprendimų ieškotojas.

Filmų apžvalga

Compulsion turinys yra pagrįstas to paties vardo knyga, kuri aprašė 1924 metais Chicagoje dviejų milijonierių sūnų, Leopold ir Loeb (filme Steiner ir Straus), įvykdytą "eksperimentinį" nusikaltimą.

Jauniesiems nusikaltėliams žmogžudystė tėra eksperimentas, kurio pagalba jie nori sau įrodyti, jog betkoks nusikaltimas geriausiu atveju yra tik teisinių, o ne moralinių ar psichologinių implikacijų aktas. Tik nužudymą reikia įvykdyti racionaliai, iš anksto šaltai apvalvojus ir numačius visus ėjimus ir jų galimas pasekmes ir, kas svarbiausia, neužsikraunant sau jokių etinių ar asmeninių motyvų. Visai panašiai kaip moksliniame tyrime. Toks nusikaltimas, jei be klaidų atliktas, nėturėtų ir teisinių pasekmių, nes nusikaltėlių neįmanoma nuteisti nėsant motyvo bei įrodomosios medžiagos. Raskolnikovo racionali žmogžudystė ja mbuvo fatališka, nes jis ją vykdė teisingumo vardan ir dėlto moraliniai ir psichologiniai sužlugę, kai patyrė, jog tikėti rezultatai buvo kaip tik priešingi. Pas Steinerį ir Strausą tokio pergyvenimo negali būti, nes jie nužudo žmogų be jokių asmeninių, konkrečia prasme, ar moralinių tikslų.

Individai, kurie daro tokius "eksperimentus", turi būti labai nekasdieniški. Tokie, aišku, Straus su Steineriu ir yra. Pirmasis, gerai suvaidintas Bradford Dillman, nuolatiniai planuoja įvairiausių nusikaltimų, kurie neišvengiamai priveda prie žmogžudystės. Iš pirmo įspūdžio visi šie Strauso veiksmai atrodo beprasmi, tačiau filmui įpusėjus juose galima įžiūrėti nepaprastą visuomenės ir jos tradicijų, nekontingumą, bei nesulaikomą aistrą visur įrodyti savo intelekto ir valios jėgos pranašumą.

Steiner (Dean Stockwell) yra didelėje Strauso įtakoje. Jį imponuoja draugo fantastiškos idėjos, pasitikėjimas savim, arogancija, maištavimas prieš visuomenę ir jos moralę. Bet jei Straus visai neturi žmogiškų jausmų, tai Steiner nors ir labai užsispyrusiai bando taip pat "nepalūžti", tačiau negali išvengti dvasinių sukrėtimų kai pačiam, be Strauso vadovavimo ir pagalbos, reikia tiesioginiai susidurti su drauge padarytų nusikaltimų pasekmėmis. Viena iš tokių momentų, jis pareiškia, jog žinant kad pasauliniame kare žuvo milijonai nekaltų žmonių, viena žmogžudystė nustoja bet kokios reikšmės. Bet, kai tik Steiner savo nusikaltimą pradeda teisinti, kad ir netiesioginiai, moraliniais motyvais, jį neišvengiamai ištinka Raskolnikovo likimas.

Režisorius filmą taip sukarpė, jog intriga vystosi beveik vien tik psichologinėje plotmėje ir visas turinys gali būti apibūdintas kaip keturių nepaprastai aštrių intelektų kova. Kiti du pagrindiniai veikėjai yra prokuroras ir advokatas (Orson Welles). Ypačiai efektyvios yra tardymo scenos, kuriose brilantiškas, tačiau daugiau teoretinis nusikaltėlių intelektas yra pastatomas prieš mažiau įspūdingą, bet konkrečiose gyvenimo situacijose daug efektingesnį, gaspadorišką protavimą, kuris yra pagrįstas didele gyvenimo praktika ir giliu žmogaus prigimties pažinimu. Įdomi yra ir teisme advokato pasakyta kalba, kurioje, naudodamas įvairiausių psichologinius "trikus", jis ne tik kad išgelbsti žudikus nuo mirties sprendimo, bet taip pat įspūdingai susumuoja pagrindinius argumentus prieš mirties bausmę.

J. Smulkštys

Jeį ne PETRAS ŠIRVOKAS, rašytojas Juozas Švaistas būtų negavęs tūkstantinės. PETRAS ŠIRVOKAS atidarė rašytojui duris į garbę ir prie pinigų. Tai logiškas dalykas.

Visiems vertėtų susipažinti su PETRU ŠIRVOKU, galinčiu daugeliui atidaryti duris į laimingą ir pasitenkinimo pilną savaitgalį. PETRĄ ŠIRVOKĄ gausite, jei kreipsitės į NAUJIENAS arba kitus knygų platintojus. Paskutiniu metu Petrus ŠIRVOKU susidomėjimas padidėjo. Įsigykite šią knygą, kol jos laida nepasibaigusi. Knyga turi 230 puslapių, o kaina tik \$2.00.

PIRKITE JAV LAJYMO BONUS

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, MAY 23, 1959

*) Skaityta Santaros susirinkime.

(Atkelta iš 5-to psl.)

Prancūzijos poetų.

Ronsardas dar ir dabar yra vienas iš mėgiamiausių prancūzų poetų. 1955 m. liepos mėn. prancūzų radijo-televizijos klausytojams buvo pateikta nubalsuoti jų mėgiamiausią poetą ir gražiausią poemą. Ronsardas kaip poetas gavo daugiausia balsų ir jo poema Kasandrai *Mignonne, allons voir...* surinko irgi pirmą vietą. Philippe Soupault ir Jean Chouvet, pasiremdami tais balsavimų duomenimis, išleido 1956 m. poezijos rinkinį — *Du šimtai gražiausių prancūzų poemų* (XIII—XIX š. š.), kur pirmą vietą turi Ronsard, po jo seka pagal balsų daugumą Lafontenas, Verlenas, Hugo, Villon, Baudelaire, Du Bellay, Lamartine ir t. t.

Po Ronsardo prancūzų poezija, nors palikusi jo įtakoje, apleidė tačiau "Plejados" doktriną ir nuėjo italianizmo keliais. Philippe Desportes, Jean De Sponde ir Jean Bertaut vėl įvedė poezijon paskolintas itališkas manieras, garantiškas metaforas, antitezės bei kitus formos dirbtinumus ir prašmatnybes, tuo pačiu nustumdydami poezijos originalumą bei vertę, kuriuos jai buvo davę Ronsardas su savo grupe.

Ronsardo veikalai — tiek pavieniai, tiek grupėmis — buvo išleisti XIX šimtmečiuje. Gi mūsų šimtmečiuje nemaža kritikų bei literatūros žinovų (tarp jų Laumohier, Longnon, Jusserand, Franchet ir Cohen) išleido apie jį gana vertingų knygų. Ir gal tik per šį XVI š. "Poetų Princą" galima suprasti, ką iš tikro reiškia genijus, galįs pakeisti visą poezijos tekmes kryptį. Jis nutraukė ryšius su blogai paveldėta viduramžių tradicija, kuri jau buvo išsisėmus ir veltui stengėsi atsigaivinti prie seklių italianizmo bei lotynizmo šaltinių; indamas pavyzdžius tiesiog iš antikinės senovės, jis sukūrė naują tradiciją. Ronsard įvedė ar atnaujino prancūzų poezijoje nemažą skaičių žanrų ir sykiu su Villon, Charles Orleaniečiu bei Lijono mokykla (Maurice Scève, Louise Labé) atidarė poezijai naujus kelius tiek įkvėpime, tiek poetiniuose žanruose.

Ronsard neveltui yra daugelio vadinamas lyrikos tėvu. Jo įtaka siekė ir už Prancūzijos ribų. Tuo tarpu kai prancūzų proza ėmė naujus barus su Rabelais, Amyot ir Montaigne priešaky, Ronsard atvėrė naujus kelius poezijos mūzai. Gaila, kad menkai poetinis XVII š. jo visai nesuprato ir kad prozaiškas XVIII š., kuris kartais buvo net nusistatęs prieš poeziją (Montesquieu, Vauvenargues, La Motte), nustumė užmarštin šį lyriką bei

"ritmų architektą", kuris lygiai kaip ir Hugo turėjo nepaprastai aukštą idėjų apie poetą, kaip dieviškos tiesos nešėją žmonijai.

Ronsardui padaryta skriauda buvo atitaisyta. Gaila, kad toks svarbus ir didelis poetas buvo tiek ilgai pamirštas, bet už tai šiandien jis yra juo labiau mėgiamas. Pierre Louys nedaug ką perdėjo tvirtindamas, kad "prancūzų poezijos

istorija turi tik tris puslapius: Ronsardo kūrybą, kurią Nicolas Boileau sugriovė ir kurią André Chénier atstatė".

Nors populiarumas nevisada išreiškia rašytojo vertę ir pajėgumą, tačiau Ronsardo atveju prancūzų radijo-televizijos klausytojai nedaug apsiriko, nustumdami du didžiausius prancūzų poetus (būtent, Hugo ketvirtin ir Baudelaire šeštonvietin), o Ronsardą įvertinda-

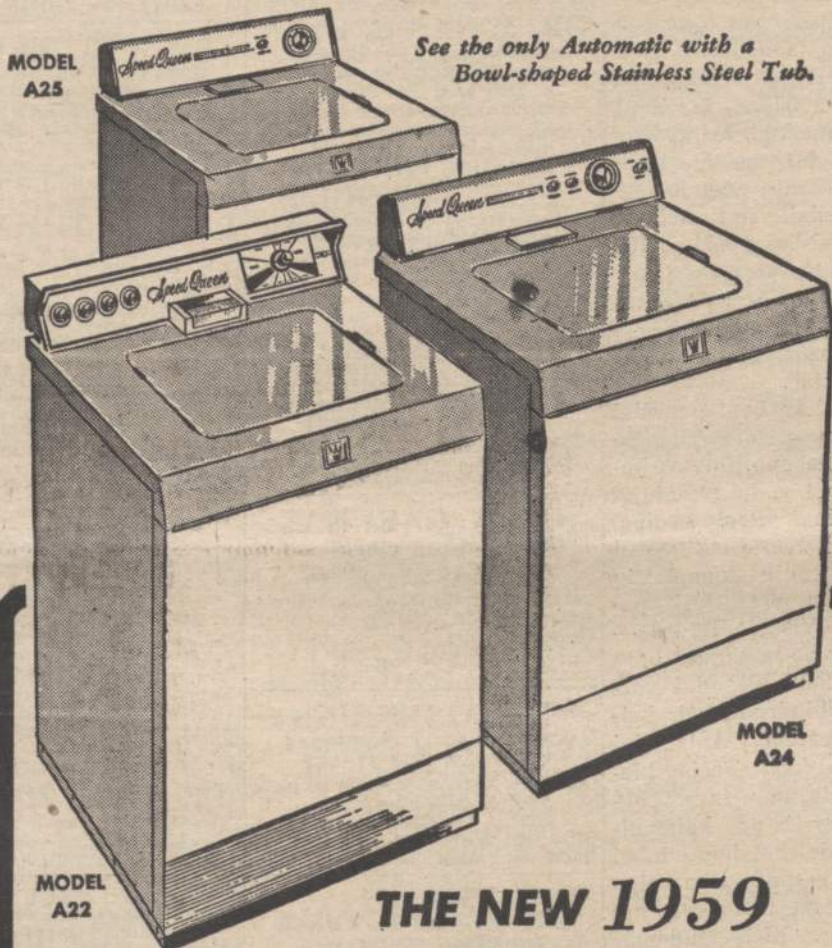
mi kaipo vieną pačių geriausių ir pajėgiausių poetų prancūzų literatūroje.

**F & M RADIO
& TELEVISION SERVICE**

Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALumet 5-9833

"NAUJIENOS" PRANESA
TEISINGAS ŽINIAS

THEY'RE HERE FOR YOUR INSPECTION!

See the only Automatic with a
Bowl-shaped Stainless Steel Tub.

THE NEW 1959

SPEED QUEEN AUTOMATICS

Nothing ever hit this town... in the automatic washer field... with as much sparkling beauty... with as many practical conveniences... with as much built-in dependability... and with as much dollar-for-dollar value... as these new 1959 Speed Queens. They are really "honeys". And they're all money-savers. Stop in and see them.

Model A 25 \$188.88

Matching Dryers Start At \$149.95

(108 Electric)

CITY WIDE APPLIANCE CO., Inc.

7445 S. Cottage Grove

HUDSON 3-5200

pošla! Klebonas Kolyta dėl to buvo išstremtas bene į Žilomiro sričių. Sugrįžęs iš tremties, gyveno jau savo namuose, pasilikdamas prie bažnyčios altarištos teisėmis. Kunigo Kolytos vietoje klebonavo kun. Kazys Valaitis.

Grįžtant iš Kudirkos Joninių į Zapyškį, klb. Kolyta aiškino apie jo kaimyninę poniją, kurią būsia progos V. Kudirkai pažinti: artimiausi kaimynai Dambravičiai — "Zapyškio, Kačerginės ir kitų apylinkių valdytojai". Čia pat paaiškėja, kad jaunas Stanislovas Dambravičius jau V. Kudirkai pažįstamas, nes taip pat Marijampolėje mokėsi ir V. Kudirką "tobulino lenkų kalboje ir smuikuoti mokė".

Tiesa, kad netoli Zapyškio yra buvęs dvarininkas Dambravičius, bet Zapyškio ir kitų apylinkių jisai nevaldė, o buvo savininkas nedidelio Dambraivalio dvarelio, kuriam priklausė Kačerginės miškelis su vadinamais Dambravičienės vasarnamiais. Neįtikėtina, kad Stanislovas Dambravičius būtų mokėsis Marijampolės gimnazijoje, kai čia pat buvo Kaunas ir Kauno gimnazija.

Kelionės metu į Zapyškį klb. Kolyta V. Kudirkai be kita ko ir taip kalbėjo apie Dambravičius: "Mėgsta knygas, turi puikią biblioteką. Ir aš gaunu iš jų pasiskaityti naujausių žurnalų: Mir Božij, Ruskoje Bogatstvo, Niva, Biesiada Literacka, Kraj. Pats išsirašinėju "Kuryer Codzienny", "Przegląd Wyrzeczpolski". Mano biblioteka taip pat turtinga: geriausi lenkų ir rusų klasikai".

Klebonas Kolyta nei rusų klasikų, nei rusų žurnalų neskaitė, nes tatai būtų nesuderinama su nusistatymu maskolių atžvilgiu, o ir iš esmės neįmanoma — nei kun. Kolyta, nei nei kiek jaunesnis kun. Valaitis rusų kalbos nemokėjo, nes anuomet, Kolytai, einant klases Marijampolėje, dar tik tai 4 klasių mokykloje (progimnazijoje), viskas buvo dėstoma lenkų kalba — tatai dar buvo metai, iš V. Kudirkos Zapyškyje metų 1879 atimant apie 20, vadinas (1859), dar prieš lenkmetį ir Muravjovą.

Kas dėl kun. Kolytos palinkimo į literatūrą iš viso, tai šias pastabas rašančio akivaizdžiu patyrimu šis palinkimas turėjo būti labai ribotas — jo namuose teko matyti tik tai Przeglad Katolicki ir bene dar

Kraj, na, ir nemažą skaidę tuščių ir pilnų monopolinių bonkų. Kun. Kolyta dienų dienas sėdėdavo savo namų balkone, skaitydavo breviatorių ir iš prie balkono buvusio vėsnyno baidydavo paukščius tiek garsiai sušukdamas "pošla!", kad ir apačioje klebonijos kieme būdavo girdėt.

Teko kun. Kolytos namuose matyti V. Kudirkos rašytų gaidžių ir viena kitą lenkiškų eilėraščių. Kun. Kolyta išsiskirdavo iš kitų kunigų savo galingu balsu — bosu, tiek pajėgiu, kad bažnyčios langai virpėdavo. Kas dėl kun. Kolytos lietuviybės, tai, nors buvo kilęs iš be priekaištų lietuviško kermo — iš zanavykijos (Griškabūdžio) ūkininko šeimos, bet lietuviybe ir lietuviškais raštais nelabai tesidomėjo. Čia galėtų būti būdingas ir toks atsitikimas. Šv. Jono atlaidų dieną prie Zapyškio klebonijos pietų stalo buvo gausus skaičius kunigų: senstėjusių klebonų ir jaunesnės kartos atstovų, jų skaičiuje ir dar jaunas kun. Justinas Stargaitis, Nepr. metais Telšių vyskupas. Prie šio stalo teko būti ir šias pastabas rašančiam. Kalbėta lietuviškai, bet senieji klebonai gardžiavosi ir lenkų kalba. Jaunieji kunigai (Staugaitis ir kt.) kėlė bažnytinės kalbos reformos klausimą — siūlė macną, nesmirtelną, bromą, viečnastį pakeisti atitinkamais lietuviškais: tvirtas, nemirštantis, vartai, amžinybė. Čia įsiterpė sėdėjęs senųjų tarpe kun. Kolyta ir pareiškė: "To ja teko litewskiego jazyka to wcalej nierozumiem" (Tai aš tosios lietuviškos kalbos tai visiškai nesuprantu).

Jau grįžęs su V. Kudirka į Zapyškį klb. Kolyta susirūpino, kas veiktina. Klausia V. Kudirkos: "O kaip šachmatai? O kaip kortos: proferansas, vintas?" Dėl kortų V. Kudirka pasiaiškino, kad nemokas ir nemėgsta, bet šachmatų gimnazijoje bendrabutyje prsimokino, na, ir romano autorius labai ryškiai šachmatų meisterio igudimu pavaizduoja klb. Kolytos ir V. Kudirkos šachmatų partiją, net partnerių įsikarščiaivimą iki pikto susikirtimo: "Abudu įniršę pasitraukė nuo staliuko".

Ano meto kunigai, ypač klebonai, o ir klb. Kolyta gerbė vintą; šachmatus laikė vaikelių balabaikomis. Todėl klb. Kolyta nebuvo V. Kudirkai šachmatų partneris.

(Bus daugiau)

SENOVĖS LIETUVIŲ PINIGAI — JAU SPAUSTUVĖJE.

Jonas K. Karys (138 Park Ave., Bridgeport 4, Conn.) atidavė spausdinti ilgų metų savo darbą "Senovės Lietuvių Pinigai" (istorija ir numizmatika; iliustruota šimtais paveikslų). Veikalas apima visus mūsų prosenelių ekonominio santykiavimo įrankius, vartotus nuo giliausios senovės, iki tragiškojo L. Didžiosios Kunigaikštystės galo (XVIII amž.).

Turinyje: primityviškos mūnų priemonės (akmens, kaulo, metalo padargai; gintaras ir jo dirbiniai; antkakliai, segės, kit. puošmenos; kiaunių kailiukų "pinigai"); liedintos sidabro "kapos"; senos romėnų, arabų, kitų tolimųjų kraštų monetos, garsieji Pragos grašiai; viduramžių Lietuvos kunigaikštėjų monetos; Didžiosios Kunigaikštystės pinigai iš unijų su Lenkija laikų; lietuvių tautiniai ženklai (jų istorija bei heraldika).

Spausdina Immaculata Press, Putnam, Conn. Pagal susitarimą, knyga išeis iš spaudos dar šį rudenį.

J. Budrikas

Širdingai užkviečia visus į rakandų išpardavimą:

Parlor setų, Minkštų krėslų, Karpėtu, Miegamojo kambario setų, Matracų, Spyruoklinių ir rubber matracų, Virtuvės stalų su kreslais, Saldytuvų, Gazinių pečių, Gazu šildomų pečių, Stalėlių, Rašomų stalų, Skalbiama mašinų, Televizijų, Hi-Fi, Stereophonie fonografų, Radio, Lagaminų, Lempų, Jewelry, Laikrodėlių, Silverware, Žadintuvų, Sienujų laikrodžių, Briljantų, Deimantinių žiedų, Kaldrų, Blanketų. Už geras prekes mokėsite pigiai.

LENGVI ISMOKEJIMAL

Dėl sutaisymo televizijos telefonuokite

CAJumet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9 val. Baldų skyrius atdaras sekmadienį nuo 12-5.

JOS. F. BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street

30 metų leidžiamos lietuviškos programos. Stotis WHFC, 1450 kil. kas sekmd. 2:15 po pietų — 45 minutes. Visuomenė kviečiama pasiklausyti.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar ilaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi liūtikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

- COLUMBIA INSURANCE COMPANY
- PEARL ASSURANCE COMPANY
- LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
- MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
- MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
- AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
- MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Prieš siųsdami

DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR

per kurią nors firmą,

Pasiklauskite patys savęs

apie sekančius dalykus:

1. Ar firma patikima?
2. Ar ji tai įrodė?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA?

Atsakymas į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per bet kurį

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

SKYRIŲ

716 Walnut Street PHILADELPHIA 6, PA. Walnut 5-3455	1991 Broadway NEW YORK 23, N. Y. LYceum 5-0900	263 Market Street NEWARK 2, N. J. Market 2-1968
4102 Archer Ave. CHICAGO 32, ILL. FRontier 6-6399	6446 Michigan Ave. DETROIT 10, MICH. TASHmoo 5-7560	390 W. Broadway S. BOSTON 27, MAS: ANDrew 8-8764
1313 Addison Road Cor. Superior & 71 St. CLEVELAND 3, OHIO UTah 1-0807	683 Hudson Ave. ROCHESTER 21, N. Y. BAker 5-5923	346 Third Ave. PITTSBURGH 22, PA. GRant 1-3712

Greit atgabenkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit išsiųsime juos!

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materiolių.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

PROTESTAS PRIEŠ ŽMONIŲ SUGEBĖJIMĄ PAMIRŠTI

Pasikalbėjimas su "Penkių stulpų" autorium

Dramos "Penki stulpai turgaus aikštėje" pastatymo Chicagoje proga jos autorius Algirdas Landsbergis maloniai sutiko atsakyti į keletą jūsų bendradarbio patiektų klausimų. Primindami skaitytojui, kad Clevelando Valios teatras, pakviestas LB Chicagos apygardos valdybos, veikalą suvaidins šį šeštadienį, gegužės 23 d., 7 valandą Jaunimo centre, žodį duodame dramos autoriui.

Partizano Jono vaidmenį Alg. Landsbergio dramoje "Penki stulpai turgaus aikštėje" vaidina R. Apanavičius

— Teko matyti ar skaityti ištraukas iš trijų Jūsų draminių veikalų (*Vėjas gluosniuose, Sugrįžimas, Penki stulpai*); kurį jų laikote geriausiu?

— "Sugrįžimas" buvo pirmasis bandymas niekad nesibai giančioje dramoje - teatro mokykloje. "Vėją gluosniuose" atmenu labai šiltai ir žadu grįžti prie jo su naujais žmoniškais, dviasiomis, įvykiais. "5 stulpus" laikyčiau stipriausia iš šių trijų dramų, bet — kiek verta autoriaus nuomonė apie savo paties veikalus?

— "Penki stulpai" mūsų spaudoje susilaukė nemaža kontroversinių vertinimų. Atrodo, kad ne visi suprato dramos idėją, gi kaip kurie net piktinosi jos interpretacija. Kokia Jūsų nuomonė apie tą kontroversiją?

— Tikiuosi, kad visos mano būsimos dramos sukels kontroversijas. Ligšiolinėse kritikinėse pastabose apie "5 stulpus" — teigiamose ir neigiamose radau nemažą įdomių ir naudingų idėjų. Šiek tiek plačiau norėčiau paliesti du ypatingus kontroversijos židinius, ypač įdomius sociologiniu atžvilgiu: p. V. Alantą ir "Darbininko" spaudos apžvalgų autorių.

V. Alantas vertas atskiro paminėjimo kaip "anti-stulpinio" sąjudžio vadas, suteikęs jam filosofiją, aistrą, ir šūkius ("partizaninio sąjudžio išniekinimas", "Galimas statyti Vilniuje", etc). Tai laikau geru ženklu, nes su maža žmonių taip radikalai nesutinku apie taip daugelį dalykų kaip su p. V. Alantu. Niekas nebūtų privertęs taip labai susirūpinti, kaip teigiamas p. V. Alanto atsiliepimas apie dramą formą, ideologiją, ar veikėjus.

Vis dėlto p. V. Alantas turėjo didelę dorybę tiesiai ir

atvirai pareikšti savo nuomonę apie jo matytą dramą. To negalima pasakyti apie "Darbininko" redakcijos narį iš pasalų drėbusį purvu netik į jam nežinomą veikalą, bet ir į jam absoliučiai nepažįstamą amerikiečių teatro instituciją. Nėgana to, po šio išsišokimo "Darb." rašytojas patiekė savo skaitytojams bene pirmąjį spiritualistiniai mistinį seansą mūsų spaudoje — visą seriją straipsnių toliau aiškinančių ir interpretuojančių jo neskaitytą dramą. Veltui čia stengiasi užtušuoti pagrindinis klausimas: ar išeivijos spauda, su jos didele atsakingumo našta, gali leisti sau nustumti iki tokių pigių priemonių?

Bet šitas triukšmelis atskleidė ir eilę teigiamų dalykų mūsų išeivijoje. Bandymai užrėkti dramą pastatymo metu (Detroite) ir siūlymai numarinti ją cenzūrinėmis priemonėmis nesulaukė visuomenės pritarimo. "Darb." autoriaus "insinuacinio kultūrbolševizmo" metodas nesusrado gynėjo nei vienoje redakcijoje ir nei viename individualiame straipsnyje. Kas, galbūt, svarbiausia, "visų pažiūrų" mūsų jaunosios kartos atstovai atmetė šitokį "žurnalizmą".

— Būtų malonu išgirsti apie veikalo idėją ir jos traktavimą iš paties autoriaus lūpų.

— Į šį klausimą pilnai tegali atsakyti drama savo visumoje. Tačiau pirmasis iš daugelio atsakymų, besisiūlančių išgirdus šį klausimą, yra: protestas prieš žmonių sugebėjimą pamiršti.

— Džiaugiamės užtikę žinią, kad šios Jūsų dramų versija bus statoma viename amerikiečių New Yorko teatre. Kas paskatino rašyti angliškai? Su kokiomis kliūtimis susiduria jaunieji dramaturgai Amerikos scenos meno sostinėje?

— Angliškai rašyt paskatino noras pasiekti daugiau žiūrovų; įgyvendinti planus, kurie mūsų išeivijos teatruose neįgyvendinami dėl techninių priežasčių; ir, gal pirmoje eilėje, pamatyt savo veikalus scenoje, nes išeivijoje ta galimybė vis mažėja.

Jauno dramaturgo kelias JAV-ėse labai sunkus. Visi kalba apie prieauglio reikalingumą, bet kartu visi kratosi jo. Pagrindinė priežastis paprasta: naujų dramų veikalų pasiūla yra labai didelė, o paklausa labai maža. Kas gi statys jauno dramaturgo veikalus? Už New Yorko ribų teatrų labai reta. Vasaros teatrai kartoja Broadway'aus

pasisekimus, kad patrauktų publiką su jos "hit" mentalitetu. New Yorke, kur pastatymas labai brangus, kiekvienas vengia rizikuoti krūva pinigų nežinomo autoriaus veikalui...

Tačiau reikia pastebėti, kad paskutiniaisiais metais šią padėtį stengiamasi pagerinti. Steigiamos specialios institucijos, kaip New Dramatists Committee, jauniems dramaturgams puoselėti. Fordo fondas ir panašios įstaigos skiria dideles sumas jaunų dramaturgų veikalų pastatymams paremti. Pora teatrų JAV-ėse, kaip pvz. The Pasadena Playhouse, specializuojasi naujų dramų pastatymuose. Taip pat vad. Off-Broadway judėjimas New Yorke, sudaigines keliasdešimt naujų teatro sambūrių, atidarė duris daugeliui jaunų dramaturgų.

— Kuo skiriasi angliškoji "5 stulpų" versija nuo lietuviškosios? Kokiam stovyje yra dabar angliškasis "5 stulpų" pastatymas?

— Angliškoje versijoje nėra konkrečių valstybių bei pasaulėžiūrų vardų, nei konkretus laikmečio. Taip pat, pora scenų skirtingos konstrukcijos. Pradėjus repeticijas ir pasitarimus su režiseriumi, vaidinimas, aišku, pasikeis dar daugiau. Tačiau pagrindinis turinys, esminės idėjos, XX a. vidurio problematika ir lietuviška atmosfera pasilikos bendri abiems versijoms.

Mūsų spaudoje pasirodė jau ir perdosnių žinių "5 stulpų" pastatymo tema. Tikrovėje padėtis dabar tokia. Drama yra priimta The Lambs Club teatro veikalų atrinkimo ko-

(Tęsinys 11-me psl.)

**Chicagos Vienintelis
Lietuviškas Biuras
Kelionėms į Visą
Pasaulį**

**WIDE
WORLD
Tours Inc.**

9688 EVERGREEN PLAZA
95th and Western Ave.

Ruošiame grupių ir pavienių asmenų keliones į Europą, Rusiją, Afriką, Pietų Ameriką, Kanadą, Pacifiko salas ir kitus pasaulio kraštus. Sutvarkome dokumentus, tiekiami plačias ir tikslias informacijas. Didelėms grupėms duodame lankomus kraštus ir kalbas pažįstančius palydovus. Keleivius vežame lėktuvais, garlaiviais ir busais pačiomis pigiausiomis kainomis.

Kelionių reikalais kreipkitės į

WALTER RASK
(Rasčauską)
GA 2-0640

**PIGIAUSIEJI IR GREIČIAUSIEJI
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ PER**

Patria Gift Parcel Co.

3741 West 26th St., Chicago 23, Ill.
Crawford 7-2126

MOTERIMS: 4½ ya. medžiagos patalo impilams ir 24 ya. įvairaus rayon 6 suknelėms \$5380

VYRAMS: tamsiai mėlyna vilna paltui, tamsiai pilka dryža vilna siutui, mėlynas rayon siutui ir 6 ya. rayon pamušalui \$5510

Labai žemos kainos maisto, akordeonų, siuvamų mašinų ir prekių, parduodamų mūsų įstaigoje, o ypač didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų vilnonių medžiagų ir odos.

NORS KARTĄ ĮSITIKINKITE!

Darbo valandos nuo 9:00 iki 6:00, šeštadieniais nuo 9:00 iki 5:00.
Skyrius: 3305 SO. HALSTED ST. LA 3-2021.

KŪNO JĖGAINĖS

Elektroniniai mikroskopai pavyko pamatyti, kaip veikia narvelių mašinerija

Ar tas reiškinys, kurį mes priimame kaip likimo skirtą senėjimą, yra niekas kitas kaip liga, atskirų mūsų kūno molekulių liga, gyvos celės viduje mažiųjų statybos medžiagų pasikeitimas? Ar šią "senėjimo ligą" bus galima gydyti?

Atsakymas į šiuos klausimus tebeslypi mokslininkų reortuose. Tačiau elektroniniai mikroskopo spinduliai vis giliau veržiasi į gyvųjų celių paslaptinę pasaulį. Tenai, kur prieš septynis metus su stipriausiu šviesos mikroskopu celėse galėjo atpažinti tik mažiūkus, nepermatomus, tamsius taškelius, ten šiandien elektroninis mikroskopas atidengė stebuklingus padarus, mažas "jėgaines ir cheminius fabrikus", kurie savo darbo sudėtingumu yra tūkstančius kartų pranašesni ir komplikotesni, negu žemės naftos rafinerijos.

Metų metais daugelyje pasaulio biologinių institutų buvo veltui dedamos pastangos su elektroniniu mikroskopu padaryti matomas taip vadinamas mitochondrijas. Tik 1953 m. šitas atradimas pavyko dviem tyrinėtojams tuo pačiu laiku ir nuo vieno kito nepriklausomai. Amerikietis Palade ir švedas Sjöstrand atrado vieną būdą, kuris išryškino šitų nuostabių celės grūdelių kontūrus. Padidinimas buvo toks neįsivaizduotinas, jog palyginimui iš vienos lėkštės sriubos pasidarytų pilnas Chim ežeras (didžiausias Bavarijoje. V.).

Vieną kartą žmogus aiškiai pamatė celėje didelius, pailgus padarus: Daili oda supra vidaus erdvę, kuri yra padalinta skaitlingomis skiriamosiomis sienomis. Atskiros kameros vienok nėra uždarytos, bet, kaip muziejaus patalpos, jungiasi "perėjimais".

Kas čia buvo pamatyta — perėjo per pasaulį kaip mokslo sensacija. Biologijai buvo atidengtas naujas kontinentas. Tačiau gyvybės tyrinėtojai klausia toliau: Kas tose keistose kamerose vyksta? Gal čia gausis priėjimas prie giliausių gyvybės paslaptių?

Kai mokslininkai pradėjo tyrinėti tuos paslaptinius grūdelius, jie pastebėjo, jog mitochondrijose, mažiūčio celės kūnelio sienose, viena ant kitos susispaudusios, gulė baltymų molekulės.

Šitos molekulės yra ypatingos rūšies. Kiekviena jų turi chemiškai ypatingai aktyvią grupę, kuri lygintina su spąstais dviem pelėm pagauti. Aktyvi grupė ir baltymų molekulė biochemiškai vadinasi fermentu arba enzimu.

Vieton lašinių pelei vilioti, šitas enzimas-molekulė turi elektrinį pakrovimą, kuriuo ji

prie savęs traukia atskiras mažas molekules, kurios plaukioja mitochondrijos "pereinanamų koridorių" skysčiuose. Prie pirmo palietimo įvyksta pagavimas. Svetima molekulė yra spąstuose. Dabar "pelių spąstai" čiumpa antrą kartą ir pagauna sekančią svetimą molekulę. Kai tik tai įvyksta, matosi įdomus reiškinys: "Spąstų molekulė" tvirtai surezgia vieną su kita abi pagautas svetimas molekules ir padarytą naują didesnę molekulę paleidžia į laisvę. Kai tik surištoji molekulė atsiranda laisvėje, ją pagauna kiti spąstai ir ten suriša su kita pagrindine molekule. Taip vyksta šimtus ir tūkstančius kartų toliau, kol iš paprastos pagrindinės molekulės, kurią celei pristato kraujas, pasidaro komplikuošos struktūros (sudėtingi pastatai).

Vienai vienas mitochondriumas turi visose savo sienose, kaip apskaičiuojama, maždaug milijoną tokių "molekulių spąstų", kurie dirba nesusstabdomai ir dideliu spartumu. Kadangi kiekvienas specialus enzimas gali vieną su kita surišti tik dvi numatytas molekules, spėjama, kad jie mitochondrijose atlieka panašią rolę, kaip mašinų fabrikuose konvejeriai (bėgančios juostos) automobilių gamybai.

Tačiau mitochondrijos nėra vien tik cheminiai fabrikai. Jie yra ir jėgainės, kurios mūsų kūną nuolat aprūpina energija. Visas energijas, kurias sunaudoja mūsų raumenys, atstato celės grūdėliai. Jie gamina ne tik sudėtingiausias mūsų kūno substancijas, bet taip jau gamina ir energijos medžiagas, pavyzdžiui cukrų, kurį mes naudojame maistui.

Mitochondrijos pripildo energija atitinkamas molekules, kurios sukraunamos arba "atsargų sandėlyje", arba pasimėčiamos, kaip "tankiniai vežimai" ten, kur energijos reikalaujama. Energijos trūkstančios molekulės, kaip tušti "tankiniai" vežimai" grįžta atgal į "jėgainę", kad galėtų iš naujo pasikrauti energijos. Molekulės be pertraukos skuba ir šen ir ten tarp "jėgainės" ir "energijos pareikalautojų", „suvažinėdamos" į sekundę, kaip spėjama, daug tūkstančių kartų.

Tiesiog stebuklingai atrodo, kaip visi tie gyvybės procesai vyksta mitochondrijoje. Jei celė pareikalauja daugiau energijos ir mažiau statybos medžiagos, tuojau mitochondrija atitinkamai persiorientuoja. Jei pareikalauja daugiau baltymų ir mažiau anglies hidratų, gamybos programa berėgint perstatoma. Jei vienoje celės dalyje kilo didelis pareikalavimas, mitochondrijos tuoj tenai skuba.

Jei pareikalavimas sumažėjo, tada dirbama "atsargai"; tada mitochondrijos padidėja, dalinasi ir dėstosi ilgomis eilėmis.

Kaip visi tie burtai vyksta atskirais atvejais, šiandien tebėra nežinoma. Šita produkcijos įmonė, kuri nuolat elastiškai prisitaiko pareikalavimams, primena perdėm automatiškas fabrikų hales, kuriose visos mašinos be žmogaus įsikišimo yra vairuojamos elektroninių smegenų, kaip dvasių rankomis. Dėlto vadovaujantieji biochemikai dabar studijuoja elektroninių smegenų teoriją, kad galėtų išaiškinti mitochondrijų paslaptis.

Šitie tyrimų darbai labai daug žada ir medicinai. Pavyzdžiui, vėžio skaudulio priežastis glūdi šitų daugiapusių mitochondrijos vyksmų laukiniame išsiveržime ir gyvybei grėsmingame pasikeitime. Vėžio celių chemiškos laboratorijos yra lygintinos fabrikams, kurie daugiau nebegamina mašinų, bet tik milžiniškus skardos kalnus. Kai bus atrasta, kaip dirba šitas tvarkomasis mechanizmas, greičiausiai tuomet galės pagydyti ir vėžio ligą.

Mitochondrijų struktūra yra labai jautri. Jei jos negauna maisto arba būna apnuogintos, tada liguistai sutinsta. Jų daili struktūra fatališkai pasikeičia. Atskiri enzimai, "konvejerių" stotys, išsiveržia laukan ir visiškai sudarko produkcijos programą. Pamažu pasileidžia laboratorijos ir celė pasmerkama mirčiai.

Kol nieko aiškaus nežinoma apie tvarkomąjį mechanizmą, tol, aišku, negalima laukti, kad bus galima sėkmingai sergančias metachondrijas gydyti. Vienok paskutiniu laiku pavyko vienas svarbus eksperimentas. Vieno nuodo įšvirkštimu buvo sunaikintos žiurkės kepenyse visos mitochondrijos. Žiurkė pradėjo sirgti, neėdė daugiau ir nebegalėjo judėti. Tą pačią akimirka buvo įšvirkšta į sergančios žiurkės kepenis šviežios mitochondrijos, paimtos iš kitos žiurkės sveikų kepenų. Biologų nustebimui, šviežios mitochondrijos nukeliavo į sergančias celes ir pradėjo dirbti. Žiurkė pasveiko!

Šitie reiškiniai, paaiškėję iš to eksperimento, leidžia spręsti, jog ir senėjimo požymiai yra progresuojanti mitochondrijų liga. Pamažu, nuo dešimtmečio iki dešimtmečio, celių kūneliai darosi vis nepajėgesni pristatyti energijos pagrindines molekules celės išsilaikymui. Jų produktai pasidaro vis mažiau vertingi, kol pagaliau visas organizmas pasidaro nepajėgus ir turi žūti. Galbūt tyrinėtojai ir čia, šitose mažutėse mūsų celių struktūrose, atras posūkį, už kurio galės žmonių gyvenimą dešimtmečiais prailginti.

Vertė L. Kvecas

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL — SATURDAY, MAY 23, 1959

misijos pastatymui 1959—60 m. sezono metu. (Šis sprendimas buvo naujiena, nes ligšioliniuose savo sprendimuose veikalų atrinkimo komisija ribojosi JAV-ėse žinomais vardais ir klubo nariais). Šiame teatre bus duota keletas spektaklių. Dramos perkėlimas neribotam laikui į kitą teatrą, Off-Broadway ar Broadway, pareis nuo pasisekimo patraukti investuotojus.

— *Kaip vertinate modernią amerikiečių dramą?*

— Modernioji amerikiečių drama yra viena svarbiausių pasaulyje. Tokie vardai, kaip Arthur Miller, Tennessee Williams, Thornton Wilder rodo, kad ją sunku apibrėžti keliomis aiškiais formulėmis. Čia pat ir padarysiu tą formulinę nuodėmę, jos ryškiosiomis žymėmis pavadindamas vitališkumą, ne-intelektualizmą, humanizmą, realizmą. Jos dažniausias ligos yra antraciliškas psichologizmas, paviršutiniškas liberalizmas, jaunuoliška pasaulio samprata, techninio išbaigtumo pabrėžimas, kartais paaukojant substanciją. Reikia pabrėžti, kad viename įdomiausių paskutiniųjų dešimtmečio JAV dramos ir teatro išsivystyme, dabar jaučiamas stiprus polinkis į nenatūralistinę dramą. (Nauji A. McLeish, M. Van Doren veikalai, režisieriaus E. Kazan pasisakymai).

— *Iš Jūsų straipsnių periodinėje spaudoje apie sovietinės Lietuvos literatūrą ir meną žinome, kad tuo klausimu sielojate. Kokia yra dramų pažanga (ar atžanga) dabar Lietuvoje?*

— Lietuvoje jaučiamas didelis susidomėjimas teatru, ryškios dramaturgų bei teatrologų pastangos išsiveržti iš režimo nustatytų normų. Iš naujų talentų paminėtini K. Soja, V. Rimkevičius, V. Miliūnas, ir kt. Iš vyresniųjų — J. Grušo paskutinės dramos. Gana ryškų dramaturgo talentą parodė ir J. Baltušis, tik jo dramos gadinama permatomai "socialistiškai-realistinė" tipizacija. Įdomiausias sovietinės lietuvių dramų periodas šiuo metu atrodo jau esąs praėjęs: 1956—1958 m. Šio sezono repertuaras jau turi daugiau trafaretinių propagandinių veikalų. Režimas deda daug pastangų sugrąžinti Lietuvos dramos ir teatro darbuotojus į pilkai augų stalinistinį lygį. Yra daug pagrindo abejoti, kad jam tai pavyks.

— *Kokie yra Jūsų ateities planai dramų srityje?*

— Šiuo metu dirbu prie komedijos angliškai, kurią esu pažadėjęs užbaigti šią žiemą. Lygiagrečiai stengiuosi paruošti ir lietuvišką jos versiją.

Pasveikink savo draugus per "Naujienas"

NAUJIENOS

ruošia linksmą pavasarinį

PIKNIKA

Sek., Birželio 14 d.

BUČO PARKE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

BUS IVAIRI PROGRAMA
SOKIAMS GROS ŠAUNUS ORKESTRAS

Visi kviečiami dalyvauti.